

**ŞUBAT 2020 VE ÖNCESİ TARİH BASKILI
SENDİKACILIK
DERS KİTABINA İLİŞKİN DÜZELTME CETVELİ**

1- Ünite 1, sayfa 3, "Sendika Kavramı" başlıklı konu aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Bugünkü anlamını 1839 yılında kazanan "sendika" kavramı ilk defa İngiltere'de bir şehir veya bölgede işçilerin genel çıkarlarını korumak için kalfalar arasında kurulup geliştirilen dostluk örgütlerinin ortak eylemlerini anlatmak için kullanılmıştır. Sendika kavramı İngiltere, ABD, Almanya gibi bazı ülkelerde yalnızca işçi örgütlerini ifade etmekte, işveren örgütleri içinse farklı bir terim kullanılmaktadır. Ancak Fransa ve Türkiye gibi bazı ülkelerde de sendika kavramıyla hem işçi hem de işveren örgütleri anlatılmaktadır. Bununla birlikte bu kitapta yalnızca işçi sendikaları ele alınacağı için işçi sendikası yerine kısaca sendika denilecektir. Sanayi Devrimi öncesinde zanaat hayatı ile birlikte üretim ve çalışma ilişkilerini düzenleyen usta, kalfa ve çırakların bir arada buldukları, çıkar farklılıkları yerine çıkar birliğine dayanan bir yapıya sahip olan, çalışanların üretimin her aşamasında yer aldığı loncalar, sendikalardan farklılaşan bir örgütlenmedir. Loncalar, Ortaçağ'da büyük bir etkinliği olan ve zanaatkarların çalışmalarını düzenleyen kuralları ile zanaatkarların mesleki üst kuruluşları niteliğindedir. Loncalar, aynı zanaat kolundaki zanaatkarları barındıran, hammaddelerin alış ve ürünlerin satış fiyatını, çalışma süresini, koşullarını, üretim miktarını, kaliteyi ve standartları belirleyen, buldukları yerleşim yerlerinde tekeli nitelik taşıyan örgütlerdir (Doğan, 2013, ss.46-47).

2- Ünite 1, sayfa 6, Dikkat ikonunun altındaki paragraf aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

İlk dayanışma örnekleri ve tepkiler, özellikle nitelikli işgücünü oluşturan, Sanayi Devrimi öncesinde bir zanaat veya mesleği bulunan işgücü arasında oluşmuş; belirli meslek ve zanaat sahipleri, birbirleriyle rekabet etmek yerine birlikte hareket etmeye başlamıştır. Bu işgücü önceden planlanmayan, örgütsüz, belirli bir amaç için kendiliğinden bir araya gelerek toplu olarak başkaldırılarda bulunmaya başlamıştır. Ancak koalisyon adı verilen bu hareketler, önceden planlanmadıkları için, olası sonuçlarını öngörebilmek de güç olmuş; bu nedenle işçilerin bu ortak ve toplu tepkileri çoğu zaman ludizm gibi çeşitli şiddet eylemlerine dönüşmüştür. Sanayi Devrimi ile birlikte 1880'li yılların başında yoğunlaşan Luddist hareket, çorap örme alanında baş gösteren bunalım sonrasında, ilk kez çorap örücüleri arasında yaygınlaşmıştır (Güler, 2016, s.23). 1830 yılındaki Paris ayaklanması, 1831 ve 1834 yıllarında Fransa'nın Lyon kentinde yaşanan ipek dokumacıları isyanı, 1844 yılında Almanya'da Slezya eyaletinde yaşanan keten dokumacılarının ayaklanması bu şiddet eylemlerine ve hatta çatışmalara verilecek diğer örneklerden yalnızca birkaçıdır (Altan, 2004, s.49). İşçilerin bu elverişsiz çalışma koşullarına önceleri bir tepki olarak başlattıkları birlikte hareket etme olgusu, daha sonra örgütlenmiş işçi hareketine dönüşmüştür (Koray, 1992, s.82). Kısacası sendikalar, emek ile sermayenin ayrılarak emeğin özgürleşmesi ve emeğiyle geçinen bağımlı çalışanların sayısının artmasıyla birlikte ortaya çıkmıştır (Işıklı, 2003, s.17).

3- Ünite 1, sayfa 19, "Pragmatik (Faydacı) Sendikacılık" başlıklı konu aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

...önem vermektedir. Saf ve basit sendikacılık olarak da adlandırılan bu sendikacılık anlayışında, sendikalar teoriler ve ideolojik tartışmalar içinde yer almak yerine çalışma yaşamına ilişkin güncel sorunları çözmek için mücadele etmektedir (Güler, 2016, s.31). Özellikle ABD...

4- Ünite 2, sayfa 49, Kendimizi Sınayalım, 3. soru, a ve b şıkları aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

- a. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
- b. TBMM Başkanı

5- Ünite 5, sayfa 119, madde yazılarının altındaki paragraf, 2. cümlesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Örneğin İngiltere'de TUC, Avusturya'da ÖGB sendikal hareketin tümünü, Almanya'da DGB ve ABD'de AFL-CIO sendikal hareketin büyük bir bölümünü kapsarken; Belçika'da ACLVB/CGSLB, İtalya'da UIL sendikal hareketin küçük bir bölümünü temsil etmektedir.

6- Ünite 5, sayfa 125, internet ikonunun altındaki 3. paragraf, 3. cümlesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Günümüzde WFTU'ya bağlı kamu, inşaat, gıda, tekstil, bankacılık ve sigortacılık, turizm ve otelcilik, eğitim, enerji, maden, petro-kimya, metal sektörlerinde faaliyet gösteren 10 tane TUI bulunmaktadır.

7- Ünite 5, sayfa 127, "YAN ALANDAKİ YAZI" aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

ETUC'a bağlı olarak faaliyet gösteren ve Avrupa'da belirli işkollarındaki sendikaları örgütleyen 10 Sendika Federasyonu bulunmaktadır.

8- Ünite 7, sayfa 170, son paragraf, 3. cümlesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

...çalışan işçilerin en az %1'ine ve sözleşme...

9- Ünite 7, sayfa 171, Tablo 7.3 aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Tablo 7.3: 1985-2018 Yılları Arasında İşçi Sendikalarının ve Üst Kuruluşlarının Gelişimi

Yıllar	Sendika Sayısı	Üye Sayısı	Konfederasyon Sayısı	Yıllar	Sendika Sayısı	Üye Sayısı	Konfederasyon Sayısı
1985	99	1.828.471	3	2002	99	2.680.966	4
1986	97	1.953.892	3	2003	93	2.751.670	3
1987	91	2.044.797	3	2004	96	2.854.059	3
1988	80	2.227.029	3	2005	96	2.945.929	3
1989	82	1.834.969	3	2006	94	3.001.027	3
1990	81	1.997.564	3	2007	94	3.001.027	3
1991	98	2.130.811	4	2008	93	3.179.510	3
1992	106	2.254.271	3	2009	93	3.232.679	3
1993	116	2.485.681	3	2010	v.y.*	v.y.	v.y.
1994	118	2.644.417	4	2011	v.y.	v.y.	v.y.
1995	109	2.667.014	4	2012	v.y.	v.y.	v.y.
1996	114	2.708.784	4	2013	107	1.032.166	3
1997	110	2.774.622	4	2014	139	1.189.481	4
1998	112	2.923.546	4	2015	171	1.429.056	5
1999	107	3.037.172	4	2016	151	1.499.870	4
2000	106	2.468.591	4	2017	160	1.623.638	5
2001	104	2.609.672	4	2018	169	1.802.155	5

10- Ünite 7, sayfa 171, Tablo 7.3'ten sonra Dikkat ikonu eklenmiştir.

10 Temmuz 2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın ismi Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı olarak değiştirildi. 4 Ağustos 2018 tarihli ve 30499 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 15 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile de Çalışma, Sosyal Hizmetler ve Aile Bakanlığı'nın ismi Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak değiştirilmiştir. Kitapta 10 Temmuz 2018 tarihinden önceki dönem için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, sonraki dönem içinse Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ismi kullanılacaktır.

11- Ünite 7, sayfa 172, internet ikonunun üstündeki paragraf, son cümlesi, aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

En son yayımlanan Temmuz 2018 istatistiklerine göre ise 14.121.664 işçiden 1.802.155'i sendika üyesidir ve sendikalaşma oranı %12,76'dır.

12- Ünite 7, sayfa 172, internet ikonundaki "Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı" "Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı" şeklinde değiştirilmiştir.

13- Ünite 7, sayfa 172, internet ikonundaki, internet adresi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

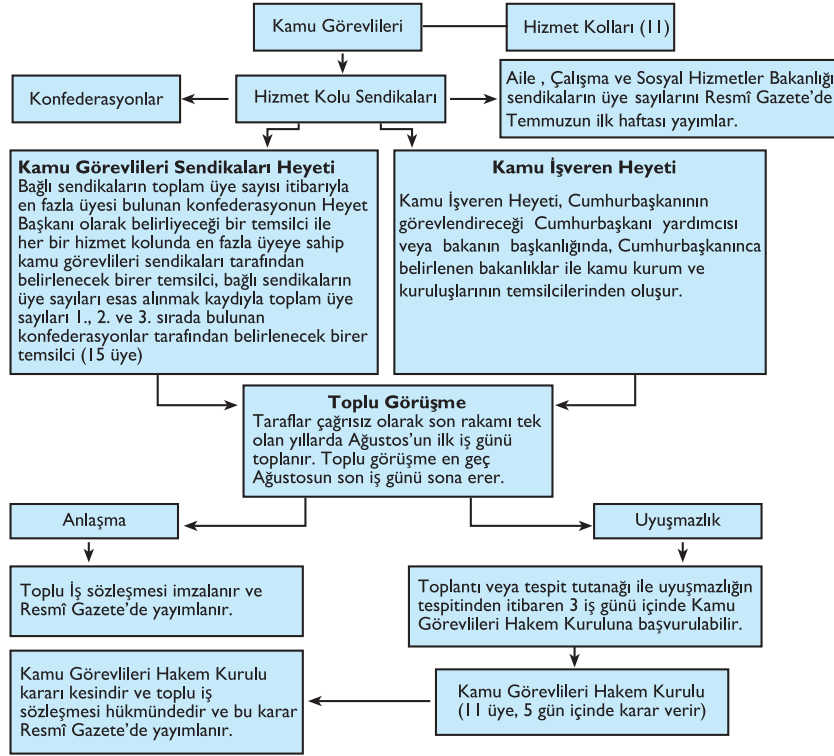
<http://www.ailevecalisma.gov.tr>

14- Ünite 7, sayfa 172, internet ikonunun altındaki 2. paragraf , 2. cümlesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Temmuz 2016 itibarıyla erkeklerin sendikalaşma oranı %12,31 iken kadınların sendikalaşma oranı yalnızca %7,38'dir (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 2016, s.41).

15- Ünite 7, "Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı" "Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı" şeklinde değiştirilmiştir.

16- Ünite 7, sayfa 174, şekil 7.1 aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

17- Ünite 7, sayfa 174, Tablo 7.4 aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Tablo 7.4: 2004-2018 Yılları Arası Kamu Görevlileri Sendikalarının ve Üst Kuruluşlarının Gelişimi

Yıllar	Toplam Kamu Görevlileri Sayısı	Sendikalı Kamu Görevlileri Sayısı	Sendikalaşma Oranı (%)	Sendika Sayısı	Konfederasyon Sayısı
2004	1.564.577	787.882	50.35	47	5
2005	1.584.490	747.617	47.18	54	6
2006	1.568.324	779.399	49.70	61	6
2007	1.617.410	855.463	52.89	66	6
2008	1.691.299	930.397	55.01	74	7
2009	1.784.414	1.017.072	57	77	7
2010	1.767.737	1.023.362	57.89	90	8
2011	1.874.543	1.195.102	63.75	97	7
2012	2.017.978	1.375.661	68.17	111	7
2013	2.134.638	1.468.021	68.77	115	8
2014	2.270.558	1.589.964	70.03	196	9
2015	2.134.638	1.468.021	68.77	158	10
2016	2.452.249	1.756.934	71.64	170	10
2017	2.431.228	1.684.323	69.28	156	9
2018	2.473.461	1.673.318	67.65	161	9

18- Ünite 7, sayfa 175, ilk paragraf aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Tablo 7.4'te de görüldüğü gibi Türkiye'de işçi sendikalarında olduğu gibi kamu görevlileri sendikaları arasında da bir parçalanma söz konusudur. 2018 yılı itibarıyla 11 hizmet kolunda faaliyet gösteren 161 kamu görevlileri sendikası ve 9 konfederasyon bulunmaktadır. Kamu görevlileri arasındaki sendikalaşma oranı ise işçilere göre daha yüksektir, 2018 yılı itibarıyla kamu görevlilerinin sendikalaşma oranı %67.65'dir.

19- Ünite 7, sayfa 175, "Türkiye'de İşçi Ve Kamu Görevlileri Konfederasyonları" başlıklı konu, ilk paragraf, 2. cümlesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

...2018 yılı itibarıyla Türkiye'de dört konfederasyonu (Türk-İş, DİSK, Hak-İş ,Birlik-İş ve Tüm-İş) ve dokuz memur konfederasyonu (KESK, Türkiye Kamu-Sen, Memur-Sen, BASK, Hak-Sen, Birleşik Kamu-İş, Çalışan-Sen, Tüm Memur-Sen ve Anadolu-Sen) faaliyet göstermektedir...

20- Ünite 7, sayfa 175, "Türkiye'de İşçi Ve Kamu Görevlileri Konfederasyonları" başlıklı konu, ilk madde yazısı, 2. cümlesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

...ITUC ve ETUC'a üye olan Türk-İş, Temmuz 2018 itibarıyla yaklaşık 950.000 sendikalı işçiyi temsil etmektedir...

21- Ünite 7, sayfa 175, "Türkiye'de İşçi Ve Kamu Görevlileri Konfederasyonları" başlıklı konu, ikinci madde yazısı, 3. cümlesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

...ITUC ve ETUC'a üye olan DİSK, Temmuz 2018 itibarıyla yaklaşık 160.000 sendikalı işçiyi temsil etmektedir...

22- Ünite 7, sayfa 176, madde yazısı, 3. cümlesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

...ITUC ve ETUC'a üye olan Hak-İş, Temmuz 2018 itibarıyla yaklaşık 650.000 sendikalı işçiyi temsil etmektedir...

23- Ünite 7, sayfa 176, Tablo 7.5 aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Tablo 7.5: Yıllar İtibarıyla Türk-İş, DİSK ve Hak-İş'in Üyelik Payları (%)

Yıllar	Türk-İş	DİSK	Hak-İş	MİSK	Diğer*	Bağımsız
1985	74.14	-	7.06	-	7.64	11.16
1988	75.02	-	8.11	-	5.20	11.67
1991	78.62	-	11.72	-	-	9.66
1994	74.39	12.66	10.72	0.23	-	2
1997	73.80	11.72	12.10	0.07	-	2.31
2000	72.50	12.73	11.50	0.15	-	3.12
2003	71.33	13.81	11.39	0.14	-	3.31
2009	69.27	13.06	13.34	-	-	4.33
2014	70.22	9.11	18.23	-	-	2.45
2016	57.96	9.52	28.83	-	-	3.69
2018	53.19	8.90	36.32	-	-	1.51

*Tasfiye olan sendikalar

24- Ünite 7, sayfa 177, ilk madde yazısı, son cümlesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

...Temmuz 2018 itibarıyla toplam 11 sendika ve 146.287 sendikalı memuru temsil etmektedir.

25- Ünite 7, sayfa 177, ikinci madde yazısı, son cümlesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

...Temmuz 2018 itibarıyla 11 sendika ve 394.423 sendikalı memuru temsil etmektedir.

26- Ünite 7, sayfa 177, üçüncü madde yazısı, son cümlesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

...Temmuz 2018 itibarıyla 11 sendika ve 1.010.298 sendikalı memuru temsil etmektedir...

27- Ünite 7, sayfa 177, Tablo 7.6 aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Tablo 7.6: Yıllar İtibarıyla Türkiye Kamu-Sen, KESK ve Memur-Sen'in Üyelik Payları (%)

Konfederasyon	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017
Türkiye Kamu-Sen	48,85	42,27	40,99	36,96	33	30,30	26,54	21,05
KESK	37,50	35,32	27,11	22,06	19,41	16,15	14,06	7,80
Memur-Sen	12,44	21,28	29,19	37	43,12	48,20	49,82	53,93

Kaynak: T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. (2011). Çalışma Hayatı İstatistikleri 2010. Yayın No: 33, s.125; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından her yıl Temmuz ayında yayımlanan memur sendika ve konfederasyonlarının üye sayılarına ilişkin istatistikler.

28- Ünite 7, sayfa 178, Dikkat ikonunun altındaki paragraf 2. ve 3. cümlesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

...2016 yılı itibarıyla yalnızca 1.142.107 işçi bir toplu iş sözleşmesinden yararlanmaktadır. Eş deyişle, işçilerin yaklaşık olarak yalnızca %7'si toplu pazarlık ve toplu iş sözleşmesinin kapsamındadır...

29- Ünite 7, sayfa 180, ilk paragraf, son cümlesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

...2016 yılında greve katılan işçi sayısı 2.518 ve grevde kaybolan iş günü sayısı da 98.404' e düşmüştür.

30- Ünite 7, sayfa 180, Tablo 7.8 aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Yıllar	Grev Sayısı	İşyeri Sayısı	Greve Katılan İşçi Sayısı	Kaybolan İş Günü Sayısı
1984	4	4	526	2.252
1986	21	28	7.926	234.940
1988	156	266	30.057	1.892.655
1990	458	861	166.306	3.466.550
1992	98	1.408	62.189	1.153.578
1994	36	166	4.782	242.589
1996	38	58	5.461	274.322
1998	44	118	11.482	282.638
2000	52	233	18.705	368.475
2002	27	62	4.618	43.885
2004	30	47	3.557	93.161
2006	26	44	2.061	165.666
2008	15	38	5.040	145.725
2010	11	37	808	37.762
2012	8	19	768	36.073
2014	12	10	6.880	365.411
2016	21	102	2.518	98.404

Kaynak: T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. (2008). Çalışma Hayatı İstatistikleri 2007. Yayın No: 33, s.65; T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. (2015). Çalışma Hayatı İstatistikleri 2014. Yayın No: 18, s.30; T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. (2017). Çalışma Hayatı İstatistikleri 2016. Yayın No: 68, s.27.

31- Ünite 7, sayfa 181, Tablo 7.9 aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Yıllar	Lokavt Sayısı	İşyeri Sayısı	Lokavt Kapsamındaki İşçi Sayısı	Kaybolan İşgünü Sayısı
1984	0	0	0	0
1986	0	0	0	0
1988	112	143	13.729	1.085.057
1990	41	202	58.439	1.188.091
1992	11	28	2.284	158.545
1994	4	11	552	104.869
1996	3	16	3.761	160.368
1998	2	7	500	5.284
2000	2	5	2.483	32.760
2002	0	0	0	0
2004	1	5	801	20.826
2006	1	1	66	3.894
2008	1	1	1.256	16.328
2010	0	0	0	0
2012	0	0	0	0
2014	1	10	205	25.420
2016	1	1	131	1.386

Kaynak: T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. (2003). Çalışma Hayatı İstatistikleri 2002. Genel Yayın No: 111, s.71; T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. (2015). Çalışma Hayatı İstatistikleri 2014. Yayın No: 18, s.30; T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı. (2017). Çalışma Hayatı İstatistikleri 2016. Yayın No: 68, s.27.

32- Ünite 7, sayfa 186, 1. sütun son cümlesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

...Hakem Kurulu üyelerinin önemli bir çoğunluğu Cumhurbaşkanı tarafından görevlendirilmektedir...

33- Ünite 7, sayfa 186, 2. sütun 2. cümlesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

2018 yılı itibarıyla Türkiye'de dört işçi konfederasyonu (Türk-İş, DİSK, Hak-İş Birlik-İş ve Tüm-İş) ve dokuz memur konfederasyonu (KESK, Türkiye Kamu-Sen, Memur-Sen, BASK, Hak-Sen, Birleşik Kamu-İş, Çalışan-Sen, Tüm Memur-Sen ve Anadolu-Sen) faaliyet göstermektedir.

34- Ünite 7, sayfa 191, sıra sizde 5 aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Kamu Görevlileri Hakem Kurulu her toplu sözleşme dönemi için; Yargıtay, Danıştay ve Sayıştay Başkan, Başkanvekili, Başkan Yardımcısı veya Daire Başkanları arasından Cumhurbaşkanınca Başkan olarak seçilecek bir üye, Cumhurbaşkanınca belirlenen bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarından dört üye bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip konfederasyon tarafından belirlenecek iki, bağlı sendikaların üye sayısı açısından ikinci ve üçüncü sırada bulunana konfederasyonlardan birer üye, üniversitelerin kamu yönetimi, iş hukuku, kamu maliyesi, çalışma ekonomisi, iktisat ve işletme bilim dallarından en az doçent unvanı taşıyanlar arasından Cumhurbaşkanınca seçilecek bir üye, bağlı sendikaların üye sayısı itibarıyla en fazla üyeye sahip konfederasyon tarafından üç, bağlı sendikaların üye sayısı açısından ikinci ve üçüncü sırada bulunan konfederasyonlar tarafından ikişer olmak üzere yukarıda belirtilen bilim dallarından en az doçent unvanını taşımak kaydıyla önerilecek toplam yedi öğretim üyesi arasından Cumhurbaşkanınca seçilecek bir üye olmak üzere toplam 11 üyeden oluşur. Görüldüğü üzere toplam 11 üyelik Hakem Kurulunun 8 üyesi Cumhurbaşkanı tarafından seçilmektedir.

35- Ünite 7, sayfa 192, sıra sizde 7, 1. ve 2. cümlesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

2017 verilerine göre toplam istihdam yaklaşık 29 milyon ve ücretli çalışanlar ise yaklaşık 19 milyondur. Bunun içinde yaklaşık 1,8 milyon işçi...

36- Ünite 8, sayfa 218, sıra sizde 3, ilk cümlesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Türkiye'de 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'na göre, karar verilmiş veya başlanmış olan kanuni bir grev veya lokavt; genel sağlığı veya millî güvenliği, büyükşehir belediyelerinin şehir içi toplu taşıma hizmetlerini, bankacılık hizmetlerinde ekonomik veya finansal istikrarı bozucu nitelikte ise Cumhurbaşkanı bu uyuşmazlıkta grev ve lokavtı altmış gün süre ile erteleyebilmektedir (md.63/1).